

ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБА

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ
У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

УПРАВЛІННЯ ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ
РЕКОМЕНДАЦІЇ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО
РИНКОВОГО НАГЛЯДУ**

(Нормативно-правові документи)

Вінниця
2018

Регламент дій розроблений спеціалістами відділу ринкового нагляду управління захисту споживачів Головного Управління Держпродспоживслужби у Вінницькій області.

В регламенті відображені основні положення ринкового нагляду, загальні особливості проведення перевірок характеристик продукції, відбір зразків нехарчової продукції, права споживачів щодо придбання безпечної продукції та механізм їх захисту. Даний регламент розроблений з метою упередження порушень у сфері державного ринкового нагляду та налагодження оперативного та ефективного механізму реалізації державної політики.

Регламент розрахований для державних інспекторів Головного управління Держпродспоживслужби у Вінницькій області, на яких покладені обов'язки у сфері державного ринкового нагляду, спеціалістів органів державної влади та місцевого самоврядування, до компетенції яких входить сфера ринкового нагляду, а також всіх суб'єктів, які підпадають під сферу дії Закону України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції".

Регламент розроблений : Відділом ринкового нагляду.

Відповідальний за випуск : Найчук Ю.Д.

1. Вступ	3
2. Що таке державний ринковий нагляд? Законодавча база ринкового нагляду	5
3. Порядок проведення перевірок характеристик продукції	14
4. Особливості організації проведення планових перевірок характеристик продукції	24
5. Особливості проведення перевірок характеристик продукції у її розповсюджувачів	25
6. Особливості проведення перевірок характеристик продукції у її виробників	28
7. Особливості проведення перевірок характеристик продукції за місцем проведення ярмарків, виставок, показів та іншої демонстрації продукції	30
8. Відбір зразків нехарчової продукції на дослідження	31
9. Програмне забезпечення Національної інформаційної системи ринкового нагляду (ІТС НРН)	33
10. Відповідальність суб'єктів господарювання за правопорушення у сфері ринкового нагляду	37

Організація у країні державного нагляду і контролю за безпечністю продукції має безпосередній вплив на розвиток бізнесу, регуляторний клімат та інвестиційну привабливість країни, а також ефективність захисту прав споживачів.

Згідно Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» (далі – Закон України про ринковий нагляд), ринковий нагляд – діяльність органів ринкового нагляду з метою забезпечення відповідності продукції встановленим вимогам, а також забезпечення відсутності загроз суспільним інтересам. Відповідно до Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» нагляд здійснюється у двох основних формах:

1) ринковий нагляд — проводиться органами ринкового нагляду, перелік та сфери відповідальності, щодо продукції, яка вже знаходиться на території України або перебуває під митним контролем, у разі припинення її митного оформлення;

2) контроль продукції — проводиться митними органами у зонах митного контролю щодо продукції, що ввозиться суб'єктами господарювання на митну територію України та заявляється у митний режим імпорту, реімпорту або будь-який інший митний режим, що передбачає вільний обіг цієї продукції на митній території України.

Метою здійснення ринкового нагляду є застосування обмежувальних (корегувальних) заходів з відповідним інформуванням про це громадськості щодо продукції, яка при її використанні за призначенням або за обґрунтовано передбачуваних умов і при належному встановленні та технічному обслуговуванні становить загрозу суспільним інтересам чи яка в інший спосіб не відповідає встановленим вимогам.

Вимоги до продукції встановлюють на рівні ЄС у відповідних директивах і регламентах, а щодо тих видів продукції, які підлягають оціненню відповідності, — у так званих Директивах ЄС Нового та Глобального підходів, яких наразі налічується близько 30. Важливою складовою забезпечення продукції є здійснення нагляду за нею на ринку (державного ринкового нагляду), тобто на складах, у торговельних мережах, на ярмарках чи у місцях монтажу та введення продукції в експлуатацію. На відміну від до ринкового контролю, цей нагляд здійснюють виключно органи державної влади. При цьому, як правило, за певним органом закріплюють одну або декілька директив чи регламентів.

Під час проведення державного ринкового нагляду основну увагу зосереджують не на контролі наявності документів (декларацій чи сертифікатів відповідності, товарно-супровідної документації), а на перевірці маркування та показників безпечності продукції. У разі виявлення невідповідності державний орган може перевірити безпосередньо у виробника продукцію та технічну документацію на неї. Однак при цьому перевіряють лише невідповідну продукцію, а не всю, що виготовляє цей виробник.

За результатами ринкового нагляду можуть бути вжиті такі обмежувальні (корегувальні) заходи: тимчасова заборона, приведення продукції у відповідність, заборона продукції, вилучення продукції з обігу та її відкликання у споживачів. Також накладають санкції, які повинні бути ефективними, пропорційними й такими, що мають запобігати повторенню порушень у подальшому.

Таким чином, державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції є невід'ємною складовою системи технічного регулювання, який повинен забезпечувати відповідність продукції, що вводиться або вже перебуває в обігу на ринку, вимогам технічних регламентів та національних стандартів, а також відсутність загроз здоров'ю та інші аспекти захисту суспільних інтересів.

II. Що таке державний ринковий нагляд? Законодавча база ринкового нагляду.

Витяг

із Закону України « Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції», прийнятого Верховною Радою України 02.12.2010р. № 2735-VI

Розділ I. Загальні положення

Стаття 1. Визначення термінів

державний ринковий нагляд (далі - ринковий нагляд) - діяльність органів ринкового нагляду з метою забезпечення відповідності продукції встановленим вимогам, а також забезпечення відсутності загроз суспільним інтересам.

Стаття 2. Сфера дії цього Закону

Дія цього Закону не поширюється на відносини, пов'язані із здійсненням нагляду та контролю такої продукції:

- 1) послуги та роботи;
- 2) харчові продукти, харчові добавки, ароматизатори, дієтичні добавки та допоміжні матеріали для переробки харчових продуктів;
- 3) продукти тваринного походження;
- 4) корми, кормові добавки та премікси;
- 5) живі рослини і тварини;
- 6) продукція людського, рослинного і тваринного походження, що безпосередньо використовується як репродуктивний матеріал, призначений для відтворення;
- 7) спирт, алкогольні напої та тютюнові вироби;
- 8) лікарські засоби та ветеринарні препарати;
- 9) наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги і прекурсори;
- 10) ядерні матеріали, спеціальні матеріали, що розщеплюються, інша продукція у сфері використання ядерної енергії;
- 11) вироби військового призначення;
- 12) об'єкти містобудування;
- 13) об'єкти авіаційної діяльності.

Стаття 4. Мета ринкового нагляду і контролю продукції

Метою здійснення контролю продукції є забезпечення відповідності продукції, що ввозиться на митну територію України, встановленим вимогам до моменту її випуску у вільний обіг на митній території України та недопущення ввезення на митну територію України продукції, яка становить серйозний ризик суспільним інтересам.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Стаття 7. Права суб'єктів господарювання

1. Суб'єкти господарювання під час здійснення ринкового нагляду та контролю продукції мають право:

- 1) вимагати від посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд і контроль продукції, додержання вимог законодавства;
- 2) перевіряти наявність у посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд та контроль продукції, наявність службових посвідчень;
- 3) одержувати від посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд, копії посвідчень (направлень) на проведення перевірок та не допускати їх до проведення перевірок, якщо вони не надали копії таких документів;
- 4) бути присутніми під час здійснення всіх заходів ринкового нагляду;
- 5) одержувати в установленому порядку від органів ринкового нагляду і органів доходів і зборів необхідну, доступну та достовірну інформацію про результати ринкового нагляду і контролю продукції;
- 6) вимагати від посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд та контроль продукції, забезпечення конфіденційності будь-якої інформації, одержаної під час здійснення ринкового нагляду та контролю продукції, крім випадків, визначених цим та іншими законами України;
- 7) оскаржувати в установленому законом порядку будь-які рішення, приписи, дії та бездіяльність органів ринкового нагляду, органів доходів і зборів та їх посадових осіб;
- 8) звертатися за захистом своїх прав та інтересів до суду;
- 9) вживати за власною ініціативою заходів щодо запобігання та уникнення ризиків, які становить продукція, що надається ними на ринку, забезпечення відповідності цієї продукції встановленим вимогам та усунення порушень вимог, встановлених цим Законом та Законом України «Про загальну безпечність нехарчової продукції».

Стаття 8. Обов'язки суб'єктів господарювання

1. Обов'язки суб'єктів господарювання під час здійснення ринкового нагляду та контролю продукції встановлюються цим Законом, Законом України "Про загальну безпечність нехарчової продукції", виданими відповідно до них іншими нормативно-правовими актами, технічними регламентами.

2. Суб'єкти господарювання зобов'язані при здійсненні господарської діяльності ефективно взаємодіяти між собою під час вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів, передбачених цим Законом.

{Частина третю статті 8 виключено на підставі Закону № 124-VIII від 15.01.2015}

{Частина четверту статті 8 виключено на підставі Закону № 124-VIII від 15.01.2015}

5. Суб'єкти господарювання зобов'язані надавати на вимогу органів ринкового нагляду документацію, що дає змогу ідентифікувати:

- 1) будь-який суб'єкт господарювання, який поставив їм відповідну продукцію;

2) будь-який суб'єкт господарювання, якому вони поставили відповідну продукцію.

6. Суб'єкти господарювання зобов'язані зберігати документацію, визначену в частині п'ятій цієї статті, протягом строку, встановленого відповідним технічним регламентом, а якщо такий строк технічним регламентом не встановлено:

1) виробник - протягом десяти років з дня введення ним відповідної продукції в обіг;

2) уповноважений представник, імпортер або розповсюджувач - протягом десяти років з дня одержання ним відповідної продукції.

7. У разі якщо виробник продукції не може бути ідентифікований органом ринкового нагляду, для цілей цього Закону особою, що ввела таку продукцію в обіг, вважається кожен суб'єкт господарювання в ланцюгу постачання відповідної продукції, який протягом узгодженого з органом ринкового нагляду строку (терміну) не надав документацію, що дає змогу встановити найменування та місцезнаходження виробника або особи, яка поставила суб'єкту господарювання цю продукцію.

ОРГАНІЗАЦІЯ РИНКОВОГО НАГЛЯДУ ТА ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ПРОДУКЦІЄЮ

Стаття 15. Права посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд

1. Посадові особи, які здійснюють ринковий нагляд, мають право:

1) проводити у випадках і порядку, визначених цим Законом, документальні перевірки та обстеження зразків продукції, відбирати зразки продукції і забезпечувати проведення їх експертизи (випробування);

2) безперешкодно відвідувати, за умови пред'явлення службового посвідчення та посвідчення (направлення) на проведення перевірки, у будь-який час протягом часу роботи об'єкта:

а) торговельні та складські приміщення суб'єктів господарювання і місця, зазначені у пункті 2 частини дев'ятої статті 23 цього Закону, для проведення перевірок характеристик продукції і перевірок стану виконання суб'єктами господарювання рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів;

б) місця, зазначені в пункті 3 частини дев'ятої статті 23 цього Закону, для проведення перевірок додержання вимог щодо представлення продукції, яка не відповідає встановленим вимогам, перевірок характеристик продукції та перевірок виконання суб'єктами господарювання приписів і рішень відповідно до частини п'ятої статті 26 цього Закону;

в) місця, зазначені в пункті 4 частини дев'ятої статті 23 цього Закону, для проведення перевірок характеристик продукції;

3) вимагати від суб'єктів господарювання надання документів і матеріалів, необхідних для здійснення ринкового нагляду, одержувати копії таких документів і матеріалів. У разі якщо оригінали таких документів і матеріалів складені іншою мовою, ніж мова діловодства та документації державних органів, на вимогу органів ринкового нагляду суб'єкти господарювання зобов'язані за власний рахунок забезпечити їх переклад мовою

діловодства та документації державних органів в обсязі, необхідному для здійснення ринкового нагляду;

4) вимагати від посадових осіб суб'єктів господарювання та фізичних осіб - підприємців надання у погоджений з ними строк усних чи письмових пояснень з питань, що виникають під час проведення перевірок і вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів;

5) складати акти перевірок та застосовувати в установленому законом порядку штрафні санкції до суб'єктів господарювання за порушення вимог цього Закону, Закону України "Про загальну безпечність нехарчової продукції" та встановлених вимог;

6) складати на основі актів перевірок протоколи про адміністративні правопорушення у сфері здійснення ринкового нагляду та розглядати справи про відповідні адміністративні правопорушення згідно із законом України;

7) залучати у разі потреби в установленому порядку до здійснення ринкового нагляду працівників наукових установ та фахівців. На осіб, які залучені в установленому порядку до здійснення ринкового нагляду, поширюються обов'язки, визначені пунктами 1-5 частини першої статті 17 цього Закону;

8) вимагати від посадових осіб суб'єктів господарювання та фізичних осіб - підприємців припинення дій, які перешкоджають здійсненню заходів ринкового нагляду, а в разі їх відмови від припинення таких дій - звертатися до органів Національної поліції за допомогою.

Стаття 18. Гарантії діяльності посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд і контроль продукції

1. Посадові особи, які здійснюють ринковий нагляд і контроль продукції, є незалежними у здійсненні повноважень та керуються при цьому Конституцією та законами України, виданими відповідно до них іншими нормативно-правовими актами.

2. Опір, погрози, насильство чи інші дії, що перешкоджають виконанню посадовою особою, яка здійснює ринковий нагляд або контроль продукції, своїх повноважень, тягнуть за собою відповідальність, встановлену законом України.

3. Будь-які вказівки чи розпорядження не можуть бути підставою для незаконних дій або бездіяльності посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд і контроль продукції.

4. Законами України можуть бути встановлені також інші гарантії діяльності посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд і контроль продукції.

**Витяг з постанови КМУ від 28.12.2016р. №1069
«Про затвердження переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд»**

ПЕРЕЛІК

видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд

23. Енергоспоживчі продукти, в тому числі побутові холодильні прилади та побутові пральні машини	постанова Кабінету Міністрів України від 7 серпня 2013 р. № 702“Про затвердження технічних регламентів щодо енергетичного маркування”; постанова Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2008 р. № 787“Про затвердження Технічного регламенту максимально дозволеного споживання електроенергії холодильними приладами”	Держпродспоживслужба
24. Побутові посудомийні машини	постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 2015 р. № 514“Про затвердження Технічного регламенту енергетичного маркування побутових посудомийних машин”	““
25. Електричне та електронне обладнання	постанова Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2008 р. № 1057“Про затвердження Технічного регламенту обмеження використання деяких небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні”	Держпродспоживслужба
26. Водогрійні котли, що працюють на рідкому чи газоподібному паливі	постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2008 р. № 748“Про затвердження Технічного регламенту водогрійних котлів, що працюють на рідкому чи газоподібному паливі” постанова Кабінету Міністрів	Держпродспоживслужба ““

27. Прилади, що працюють на газоподібному паливі	України від 24 вересня 2008 р. № 856“Про затвердження Технічного регламенту приладів, що працюють на газоподібному паливі”	-“-
28. Сільськогосподарські та лісогосподарські трактори, їх причепи і змінні причіпні машини, системи, складові частини та окремі технічні вузли	постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1367 “Про затвердження Технічного регламенту затвердження типу сільськогосподарських та лісогосподарських тракторів, їх причепів і змінних причіпних машин, систем, складових частин та окремих технічних вузлів”	-“-
29. Колісні сільськогосподарські та лісогосподарські трактори	постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1368“Про затвердження Технічного регламенту щодо складових частин і характеристик колісних сільськогосподарських та лісогосподарських тракторів”	-“-
30. Машини, призначені для застосування пестицидів і агрохімікатів	постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 62 “Про затвердження Технічного регламенту безпеки машин”	-“-
31. Обладнання	постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1077“Про затвердження Технічного регламенту з електромагнітної сумісності обладнання”	-“-
32. Радіобладнання і телекомунікаційне кінцеве (термінальне) обладнання (крім ефективного використання радіочастотного ресурсу України та підключення до телекомунікаційної мережі загального користування)	постанова Кабінету Міністрів України від 24 червня 2009 р. № 679“Про затвердження Технічного регламенту радіобладнання і телекомунікаційного кінцевого (термінального) обладнання”	Держпродспоживслужба

33. Електричні лампи та світильники	постанова Кабінету Міністрів України від 27 травня 2015 р. № 340“Про затвердження Технічного регламенту енергетичного маркування електричних ламп та світильників”	-“-
34. Текстильні волокна і текстильні вироби	постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2009 р. № 13 “Про затвердження Технічного регламенту щодо назв текстильних волокон і маркування текстильних виробів”	-“-
35. Мийні засоби і поверхнево-активні речовини, що входять до їх складу	постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2008 р. № 717 “Про затвердження Технічного регламенту мийних засобів”	-“-
36. Неавтоматичні зважувальні прилади	постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1062“Про затвердження Технічного регламенту щодо неавтоматичних зважувальних приладів”	-“-
37. Законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки	постанова Кабінету Міністрів України від 13 січня 2016 р. № 94 “Про затвердження Технічного регламенту законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки”	-“-
38. Засоби вимірювальної техніки	постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 163“Про затвердження Технічного регламенту засобів вимірювальної техніки”	Держпродспоживслужба
39. Низьковольтне електричне обладнання	постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1067“Про затвердження Технічного регламенту низьковольтного електричного обладнання”	-“-
	постанова Кабінету Міністрів	-“-

40. Пляшки, які використовуються як мірні ємності	України від 19 серпня 2015 р. № 607“Про затвердження Технічного регламенту щодо пляшок, які використовуються як мірні ємності”	-“-
41. Іграшки	постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2013 р. № 515“Про затвердження Технічного регламенту безпечності іграшок”	-“-
42. Взуття	постанова Кабінету Міністрів України від 9 червня 2011 р. № 632“Про затвердження Технічного регламенту маркування матеріалів, що використовуються для виготовлення основних складових взуття, яке надходить для продажу”	-“-
43. Товари, які фасують за масою та об'ємом у готову упаковку	постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1193“Про затвердження Технічного регламенту щодо деяких товарів, які фасують за масою та об'ємом у готову упаковку”	-“-
44. Види нехарчової продукції, стосовно яких технічними регламентами не встановлено спеціальні вимоги щодо забезпечення її безпечності та щодо яких не здійснюється державний ринковий нагляд іншими органами державного ринкового нагляду	Закон України “Про загальну безпечність нехарчової продукції”	Держпродспоживслужба

Витяг із Закону України «Про загальну безпечність нехарчової продукції» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 22, ст.145).

Стаття 7. Звернення споживачів (користувачів) щодо захисту права на безпечність продукції

1. Споживачі (користувачі) мають право звертатися до органів державного ринкового нагляду за захистом порушеного права на безпечність продукції.

2. Органи державного ринкового нагляду з метою здійснення моніторингу причин і кількості таких звернень споживачів (користувачів) ведуть їх облік у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

3. Порядок проведення перевірок характеристик продукції на відповідність вимогам щодо безпечності на підставі звернень споживачів (користувачів) визначається Законом України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції".

4. Інформація про порядок звернення споживачів (користувачів) щодо захисту права на безпечність продукції і про поштові адреси, за якими можуть подаватися звернення, розміщується на інформаційних стендах у приміщеннях органів державного ринкового нагляду, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, і на офіційних веб-сайтах відповідних органів.

Зразок звернення до Головного управління Держпродспоживслужби у Вінницькій області

Начальнику Головного управління
Держпродспоживслужби
у Вінницькій області
Сидоруку Г. П.

Від кого:
П.І.Б.
Поштова адреса
Телефон

Скарга (заява, пропозиція)

« _____ » _____ 2018 року мною за адресою: _____, у магазині
« _____ » ФОП _____ або (ТОВ
« _____ ») було придбано _____
(найменування товару, ТМ, артикул)

Стислий опис проблемного питання.
Прошу Вас

Додаток: копії документів походження товару.

Дата

Підпис

III. Порядок проведення перевірок характеристик продукції

Ринковий нагляд здійснюється відповідно до секторальних планів ринкового нагляду, які щорічно затверджуються органами ринкового нагляду відповідно до сфер їх відповідальності.

Секторальний план ринкового нагляду охоплює види продукції відповідно до сфер відповідальності органів ринкового нагляду та визначає належність цих видів продукції до певного ступеня ризику.

Ступені ризику видів продукції та критерії, за якими визначається належність продукції до відповідних ступенів ризику, затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного і соціального розвитку.

Під час розроблення проектів секторальних планів ринкового нагляду та проектів змін до таких планів враховуються:

1) результати моніторингу причин і кількості звернень споживачів (користувачів) про захист їх права на безпеку продукції, причин і кількості нещасних випадків і випадків заподіяння шкоди здоров'ю людей внаслідок споживання (використання) продукції, який здійснюється органами ринкового нагляду в межах сфер їх відповідальності у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

2) аналіз відомостей, включених до системи оперативного взаємного сповіщення про продукцію, що становить серйозний ризик;

3) аналіз інформації, одержаної з міжнародних, регіональних та іноземних систем повідомлення про продукцію, що становить серйозний ризик;

4) аналіз даних національної інформаційної системи ринкового нагляду;

5) результати моніторингу вжитих обмежувальних (корегувальних) заходів;

6) необхідність проведення органами ринкового нагляду спільних перевірок характеристик продукції у разі, якщо відповідний вид продукції є об'єктом кількох технічних регламентів.

Секторальні плани ринкового нагляду складаються з плану здійснення ринкового нагляду та плану здійснення контролю продукції.

Проекти секторальних планів ринкового нагляду та змін до них разом з їх обґрунтуванням підлягають обговоренню із заінтересованими органами виконавчої влади, об'єднаннями суб'єктів господарювання, громадськими організаціями споживачів (об'єднаннями споживачів), науково-технічними та інженерними товариствами і спілками.

Пропозиції до проектів секторальних планів ринкового нагляду та змін до них, надані заінтересованими органами виконавчої влади, об'єднаннями суб'єктів господарювання, громадськими організаціями споживачів (об'єднаннями споживачів), науково-технічними та інженерними товариствами і спілками, підлягають обов'язковому розгляду органами ринкового нагляду.

Секторальні плани ринкового нагляду затверджуються відповідними органами ринкового нагляду не пізніше 1 грудня року, що передує плановому.

Секторальні плани ринкового нагляду та зміни до них не пізніше трьох робочих днів з дня їх затвердження оприлюднюються шляхом опублікування у

друкованому засобі масової інформації відповідного органу ринкового нагляду (у разі його відсутності - у друкованому засобі масової інформації, визначеному цим органом) та шляхом розміщення на офіційному веб-сайті відповідного органу ринкового нагляду, а в разі потреби - також в інший спосіб.

Органи ринкового нагляду здійснюють постійний моніторинг виконання затверджених ними секторальних планів ринкового нагляду та в разі необхідності періодично їх переглядають. Результати моніторингу включаються до звітів органів ринкового нагляду про виконання секторальних планів ринкового нагляду.

Органи ринкового нагляду щорічно готують звіти про виконання секторальних планів ринкового нагляду за попередній рік та не пізніше 1 квітня оприлюднюють їх шляхом опублікування у друкованому засобі масової інформації відповідного органу ринкового нагляду (у разі його відсутності - у друкованому засобі масової інформації, визначеному цим органом) та шляхом розміщення на офіційному веб-сайті відповідного органу ринкового нагляду.

Порядок розроблення та перегляду секторальних планів ринкового нагляду, моніторингу та звітування про їх виконання визначається Кабінетом Міністрів України.

З метою проведення планових перевірок характеристик продукції територіальні органи постійно проводять дослідження споживчого ринку регіону та виявляють місця розміщення продукції (у разі можливості встановлюються також і особи, які розповсюджують (що продукцію), що зазначена у секторальному плані. Під час проведення дослідження вивчається також і споживчий стан продукції, що розповсюджується.

За результатами дослідження споживчого ринку регіону фахівцями готується доповідна записка керівництву територіального органу для прийняття відповідного рішення.

Результати дослідження споживчого ринку територіальні органи враховують при підготовці квартальних планів здійснення діяльності з ринкового нагляду.

Планові перевірки характеристик продукції проходять у строки визначені у квартальних планах здійснення діяльності з ринкового нагляду територіальних органів відповідно до порядку проведення перевірок характеристик продукції визначеного Законом України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції".

Секторальний план державного ринкового нагляду на 2018 рік можна переглянути за посиланням:

http://www.consumer.gov.ua/ContentPages/Sektoralni_Plani/113/

Зразок секторального плану

ЗАТВЕРДЖУЮ

(прізвище, ім'я, по батькові)

керівника органу державного ринкового нагляду)

20__ р.

(найменування органу державного ринкового нагляду)

СЕКТОРАЛЬНИЙ ПЛАН державного ринкового нагляду на 20__ рік

1) план здійснення ринкового нагляду

Порядковий номер	Найменування виду продукції	Строк проведення	Найменування нормативно-правового акта, дія якого поширюється на відповідний вид продукції	Спільні перевірки*	Поштова адреса, контактний телефон, адреса електронної пошти відповідного органу ринкового нагляду
------------------	-----------------------------	------------------	--	--------------------	--

2) план здійснення контролю продукції

Порядковий номер	Найменування виду продукції (марка (модель, артикул, модифікація), партія, серія)	Код товару згідно з УКТЗЕД	Строк проведення	Найменування нормативно-правового акта, дія якого поширюється на відповідний вид продукції	Орган ринкового нагляду, до сфери відповідальності якого належить продукція".
------------------	---	----------------------------	------------------	--	---

Територіальні органи проводять планові та позапланові перевірки характеристик продукції. Планові перевірки характеристик продукції проводяться у розповсюджувачів цієї продукції, а позапланові - у розповсюджувачів та виробників такої продукції.

Під час проведення перевірок перевіряються характеристики лише того виду продукції, що є предметом перевірки.

Перевірки характеристик продукції проводяться на підставі наказів територіальних органів та посвідчень (направлень) на проведення перевірки, що видаються та оформляються відповідно до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".

Наказ на проведення перевірки повинен містити предмет перевірки, місце розміщення продукції, а у разі встановлення - найменування особи, яка розповсюджує або/та ввела в обіг продукцію, що є предметом перевірки.

У посвідченні (направленні) на проведення перевірки характеристик продукції зазначаються:

- найменування територіального органу, що здійснює перевірку характеристик продукції;
- місце розміщення продукції перевірка характеристик якої є предметом перевірки;
- номер і дата наказу, на виконання якого здійснюється перевірка характеристик продукції;
- перелік посадових осіб, які беруть участь у здійсненні перевірки характеристик продукції, із зазначенням їх посади, прізвища, ім'я та по батькові;
- дата початку та дата закінчення перевірки характеристик продукції;
- тип перевірки характеристик продукції (плановий або позаплановий);
- підстави для здійснення перевірки характеристик продукції;
- найменування продукції, характеристики якої будуть перевірятися;
- найменування особи, яка розповсюджує або/та вводить в обіг продукцію, перевірка характеристик якої є предметом перевірки, у разі її встановлення до початку здійснення перевірки характеристик продукції (найменування особи може бути зазначено в ході проведення перевірки характеристик продукції).

Посвідчення (направлення) є чинним лише протягом зазначеного в ньому строку здійснення перевірки характеристик продукції.

У разі одержання інформації про надання на ринку продукції, що становить серйозний ризик, відповідні накази та посвідчення (направлення) видаються і оформляються невідкладно.

Під час перевірок характеристик продукції проводяться документальні перевірки, у разі необхідності - обстеження зразків продукції, а за наявності підстав вважати, що продукція є небезпечною, становить ризик та/або не відповідає встановленим вимогам, - відбір та експертиза (випробування) зразків продукції.

При проведенні перевірок характеристик продукції територіальні органи враховують ступінь ризику, який може становити відповідна продукція, а також

відомості, що містяться у зверненнях споживачів (користувачів) про захист їх права на безпечність продукції, та іншу інформацію щодо продукції.

Перевірка характеристик продукції може бути невиїзною (за місцезнаходженням територіального органу) або виїзною. У разі потреби територіальні органи для перевірки характеристик продукції можуть поєднувати невиїзні та виїзні перевірки.

Під час невиїзної перевірки характеристик продукції у випадках, передбачених Законом України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції", перевірки підлягають такі документи (їх копії) та інформація:

- 1) декларація про відповідність;
- 2) супровідна документація, що додається до відповідної продукції (включаючи інструкцію щодо користування продукцією);
- 3) загальний опис продукції та схема (креслення) конструкції виробу, а також повний склад технічної документації на відповідну продукцію, передбачений технічним регламентом;
- 4) документи щодо системи якості чи системи управління якістю;
- 5) висновки експертиз та протоколи випробувань зразків відповідної продукції, відібраних (узятих) у межах здійснення ринкового нагляду і контролю продукції;
- 6) документи, що дають змогу відстежити походження відповідної продукції та її подальший обіг (договори, товарно-супровідна документація тощо);
- 7) документи і матеріали щодо стану виконання суб'єктом господарювання рішення про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів, у тому числі в межах моніторингу дій суб'єктів господарювання, що вживаються ними для вилучення відповідної продукції з обігу та/або її відкликання;
- 8) повідомлення та інша інформація, надана суб'єктами господарювання, органами доходів і зборів, органами з оцінки відповідності згідно з положеннями Закону України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції" та Закону України "Про загальну безпечність нехарчової продукції";
- 9) інші документи та матеріали, звернення, одержані територіальними органами відповідно до положень Закону України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції" та Закону України "Про загальну безпечність нехарчової продукції".

Під час виїзної перевірки характеристик продукції може проводитися перевірка документів (їх копій) та інформації, зазначених у пункті сьомому цього розділу, а також обстеження, відбір і експертиза (випробування) зразків продукції.

Виїзні перевірки характеристик продукції проводяться:

- 1) у торговельних та складських приміщеннях суб'єктів господарювання;
- 2) у місцях використання продукції під час її монтажу та/або введення в експлуатацію (якщо відповідність продукції деяким встановленим вимогам може бути оцінена лише під час таких дій);

3) за місцем проведення ярмарку, виставки, показу або демонстрації продукції в інший спосіб;

4) у місцях зберігання під митним контролем продукції, митне оформлення якої призупинено за результатами контролю продукції.

Строк проведення виїзної перевірки характеристик продукції не може перевищувати у розповсюджувача цієї продукції двох робочих днів, у виробника такої продукції - трьох робочих днів.

У разі проведення експертизи (випробування) зразків продукції, відібраних під час перевірки, на час її проведення перебіг строку проведення виїзної перевірки характеристик продукції призупиняється.

Продовження строку проведення виїзної перевірки не допускається.

Посадова особа, яка здійснює ринковий нагляд, перед початком перевірки зобов'язана роз'яснити суб'єкту господарювання, продукція якого перевіряється, порядок оскарження рішень, приписів, дій та бездіяльності органів ринкового нагляду та їх посадових осіб.

У разі якщо за результатами перевірки характеристик продукції встановлено, що продукція є небезпечною, становить ризик та/або не відповідає встановленим вимогам, територіальний орган на підставі наданих суб'єктом господарювання документів, що дають змогу відстежити походження такої продукції та її подальший обіг (зокрема договори, товарно-супровідна документація), визначає особу, яка поставила відповідному суб'єкту господарювання цю продукцію, та всіх осіб, яким цей суб'єкт господарювання поставив зазначену продукцію.

У разі якщо суб'єктом господарювання надано висновки експертизи, протоколи випробувань продукції, сертифікати відповідності або інші документи про відповідність, видані за результатами добровільної оцінки відповідності акредитованими органами з оцінки відповідності, органи ринкового нагляду належним чином ураховують ці документи при проведенні перевірок характеристик продукції.

У разі якщо під час перевірок характеристик продукції виявлено ознаки фальсифікації продукції, порушення прав інтелектуальної власності або інших правопорушень, притягнення до відповідальності за вчинення яких не належить до компетенції територіальних органів, така інформація надається Держпродспоживслужбі для подальшого звернення до відповідних уповноважених державних органів.

У разі проведення перевірок характеристик продукції територіальні органи повідомляють про результати цих перевірок особам, за зверненнями яких вони проводилися.

За результатами перевірки характеристик продукції посадова особа, яка здійснює ринковий нагляд, складає акт відповідно до Наказу Мінекономрозвитку від 11.06.2012 року «Про затвердження типових форм документів у сфері державного ринкового нагляду».

Зразок акту перевірки характеристик продукції

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України

11.06.2012 № 690

Форма № 1

(найменування органу державного ринкового нагляду, місцезнаходження, телефон, факс)

АКТ
перевірки характеристик продукції

від «__» _____ 20__ року № ____

Місце розміщення продукції: _____

(адреса, найменування об'єкта розміщення продукції (магазин, ринок тощо))

(найменування юридичної особи (підрозділу), її місцезнаходження або

прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи – підприємця, його місце проживання, телефон)

Код згідно з ЄДРПОУ / реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті):

Мною (нами), _____
(прізвище(а), ім'я (імена), по батькові

посадової(их) особи (осіб) органу державного ринкового нагляду)

Підстави для здійснення заходу	Тип здійснюваного заходу
Наказ від _____ 20__ року № ____	Плановий _____ (виїзний / невиїзний)
Направлення від _____ 20__ року № ____	Позаплановий _____ (виїзний / невиїзний)
Згода _____ (найменування органу державного ринкового нагляду)	
від _____ 20__ року № ____	

відповідно до частини одинадцятої статті 23 Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» роз'яснено керівнику або уповноваженому представнику суб'єкта господарювання, продукція якого перевіряється, порядок оскарження рішень, приписів, дій та бездіяльності органів ринкового нагляду та їх посадових осіб

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батькові керівника або уповноваженого представника суб'єкта господарювання)

та відповідно до пункту 4 частини першої статті 11 Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» та статті 11 Закону України «Про загальну безпеку нехарчової продукції» проведено перевірку характеристик продукції у присутності керівника або уповноваженого представника суб'єкта господарювання.

Предмет перевірки: _____
(найменування виду продукції)

№ з/п	Найменування продукції	Торгова марка	Артикул (модель)	Нормативно-правовий акт чи нормативний документ, на відповідність вимогам якого перевіряється продукція
1	2	3	4	5

Початок заходу	Завершення заходу
_____	_____
(число, місяць, рік)	(число, місяць, рік)

I. Порухення вимог законодавства, виявлені під час перевірки

№ з/п	Детальний опис виявленого порушення	Посилання на нормативно-правовий акт чи нормативний документ, вимоги якого порушені
1	2	3

Примітка. У разі виявлення порушення вимог нормативно-правових актів чи нормативних документів до акта додаються копії товарно-супровідної та технічної документації на таку продукцію.

II. Зауваження суб'єкта господарювання щодо проведеної перевірки та складеного акта

Зміст зауважень

До акта додаються:

1. Сценарний план імовірності виникнення ризику, що може становити продукція*.
2. Копії товарно-супровідної та технічної документації на продукцію на ___ арк. *.
3. Інші документи _____*.

* У разі необхідності або виявлення порушення вимог нормативно-правових актів чи нормативних документів.

Цей акт складено на ___ аркушах у двох примірниках посадовою(ими) особою(ами):

_____ (підпис) _____ (прізвище, ім'я та по батькові)

_____ (підпис) _____ (прізвище, ім'я та по батькові)

Інші особи, що брали участь у перевірці:

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ім'я та по батькові)

_____ (посада) _____ (підпис) _____ (прізвище, ім'я та по батькові)

З актом ознайомлений і один примірник отримав

_____ (підпис) _____ (прізвище, ім'я та по батькові керівника або уповноваженого представника суб'єкта господарювання)

Позначка про надсилання акта суб'єкту господарювання поштою (в разі необхідності).

Акт відправлено через поштове відділення № _____ (дата) _____ (підпис посадової особи)

Відмітка про відмову керівника та/або уповноваженого представника суб'єкта господарювання підписати цей акт та/або заповнити розділ II.

Директор департаменту розвитку торгівлі

I. М. Гарбарук

IV. Особливості організації проведення планових перевірок характеристик продукції

Територіальні органи проводять планові перевірки характеристик продукції відповідно до секторального плану ринкового нагляду, який щорічно затверджується Головою Держпродспоживслужби у встановленому порядку.

Секторальний план ринкового нагляду охоплює види продукції відповідно до сфери відповідальності Держпродспоживслужби та визначає належність цих видів продукції до певного ступеня ризику.

З метою проведення планових перевірок характеристик продукції територіальні органи постійно проводять дослідження споживчого ринку регіону та виявляють місця розміщення продукції (у разі можливості встановлюються також і особи, які розповсюджують цю продукцію), що зазначена у секторальному плані. Під час проведення дослідження вивчається також і споживчий стан продукції, що розповсюджується.

За результатами дослідження споживчого ринку регіону фахівцями готується доповідна записка керівництву територіального органу для прийняття відповідного рішення.

Результати дослідження споживчого ринку територіальні органи враховують при підготовці квартальних планів здійснення діяльності з ринкового нагляду.

Планові перевірки характеристик продукції проходять у строки визначені у квартальних планах здійснення діяльності з ринкового нагляду територіальних органів відповідно до порядку проведення перевірок характеристик продукції визначеного Законом України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції".

V. Особливості проведення перевірок характеристик продукції у її розповсюджувачів

Розповсюджувач - це будь-яка інша, ніж виробник або імпортер, фізична чи юридична особа в ланцюгу постачання продукції, яка пропонує продукцію на ринку України.

Територіальні органи проводять перевірки характеристик продукції у її розповсюджувачів:

- 1) планові - згідно із секторальними планами ринкового нагляду;
- 2) позапланові:

а) за зверненнями споживачів (користувачів) відповідної продукції, а також органів виконавчої влади, виконавчих органів місцевих рад, правоохоронних органів, громадських організацій споживачів (об'єднань споживачів), у яких міститься інформація про розповсюдження продукції, що завдала шкоди суспільним інтересам чи має недоліки, що можуть завдати такої шкоди, і відсутня інформація, за якою виробника такої продукції може бути ідентифіковано, але міститься інформація, за якою може бути встановлено розповсюджувача, у якого було придбано (виявлено) таку продукцію;

б) у разі якщо під час перевірки характеристик продукції у виробника відповідної продукції виробник доведе що:

- він не вводить в обіг продукцію, що є небезпечною, становить ризик та/або не відповідає встановленим вимогам;

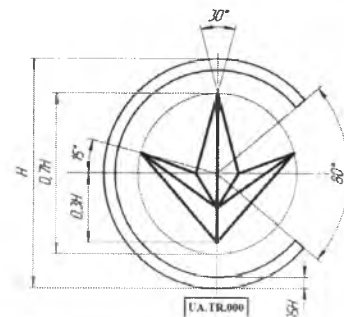
- продукція є небезпечною, становить ризик та/або не відповідає встановленим вимогам внаслідок дій чи бездіяльності розповсюджувача (розповсюджувачів) такої продукції.

У випадках, зазначених у підпункті "б" пункту 2 цієї частини, встановлюється за ланцюгом постачання продукції особа, яка ввела таку продукцію в обіг, та особа, внаслідок дій чи бездіяльності якої продукція є небезпечною, становить ризик та/або не відповідає встановленим вимогам.

Під час проведення перевірки характеристик продукції у її розповсюджувачів на підставах, визначених пунктом 1 і підпунктом "а" пункту 2 частини першої цього розділу:

- 1) на початковому етапі перевірки об'єктами перевірки є:

а) наявність на продукції знака відповідності технічним регламентам (у тому числі ідентифікаційного номера призначеного органу з оцінки відповідності), якщо його нанесення на продукцію передбачено технічним регламентом на відповідний вид продукції, та додержання правил застосування і нанесення знака відповідності технічним регламентам;

б) наявність супровідної документації, яка має додаватися до відповідної продукції (зокрема інструкція з користування продукцією), етикетки, маркування, інших позначок, якщо це встановлено технічними регламентами, та їх відповідність встановленим вимогам;

в) наявність декларації про відповідність, якщо згідно з технічним регламентом на відповідний вид продукції продукція при її розповсюдженні має супроводжуватися такою декларацією;

Зразок декларації про відповідність

ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ (№ XXXX)*

1. Модель апаратури/виріб (номер виробу, тип, номер партії чи серійний номер**) _____

2. Найменування та адреса виробника або його уповноваженого представника _____

3. Ця декларація видана під відповідальність виробника.

4. Об'єкт декларації (ідентифікація апаратури, яка дає змогу забезпечити її простежуваність; може включати кольорове чітке зображення у разі потреби для ідентифікації _____ зазначеної _____ апаратури)

5. Об'єкт декларації відповідає вимогам відповідних технічних регламентів: _____

6. Посилання на відповідні стандарти, включені до переліку національних стандартів, що були застосовані (із зазначенням дат видання стандартів), або посилання на інші технічні специфікації (із зазначенням дат видання специфікації), стосовно яких декларується відповідність _____

7. У разі залучення органу з оцінки відповідності: призначений орган з оцінки відповідності _____

(найменування, ідентифікаційний номер згідно з реєстром призначених органів)

виконав _____

(опис виконаних робіт)

та видав сертифікат _____

8. Додаткова інформація _____

Підписано від імені та за дорученням _____

20__ р.

(місце та дата видачі)

_____ (прізвище, ім'я та по батькові, найменування посади)
(підпис)

*Присвоєння виробником номера декларації про відповідність є необов'язковим.

**Номери можуть бути також позначені літерами і цифрами.

2) на наступних етапах перевірки можуть бути проведені:

а) обстеження зразків відповідної продукції та ідентифікація виробника продукції;

б) відбір та експертиза (випробування) зразків продукції (у разі якщо є підстави вважати, що продукція є небезпечною, становить ризик та/або не відповідає встановленим вимогам).

Під час проведення перевірки характеристик продукції у її розповсюджувачів на підставах, визначених підпунктом "б" пункту 2 частини першої цього розділу, об'єктом перевірки є документи, що містять інформацію про походження продукції, яка є небезпечною, становить ризик та/або не відповідає встановленим вимогам, та її подальший обіг (договори, товарно-супровідна документація тощо). Якщо розповсюджувач протягом узгодженого з територіальним органом строку не надав йому зазначені документи, такий розповсюджувач вважається особою, що ввела цю продукцію в обіг. Під час перевірки характеристик продукції на підставі, визначеній в абзаці третьому підпункту "б" пункту 2 частини першої цього розділу, територіальний орган також проводить перевірку умов зберігання відповідної продукції.

VI. Особливості проведення перевірок характеристик продукції у її виробників

Виробник – це фізична чи юридична особа - резидент України, яка є виготовлювачем продукції, або будь-яка інша особа - резидент України, яка заявляє про себе як про виготовлювача, розміщуючи на продукції відповідно до законодавства своє найменування, торговельну марку чи інше позначення, або особа – резидент України, яка відновлює продукцію.

Територіальні органи проводять перевірки характеристик продукції у її виробників:

1) якщо за результатами перевірки характеристик продукції у її розповсюджувача є підстави вважати, що продукція є небезпечною, становить ризик та/або не відповідає встановленим вимогам внаслідок дій чи бездіяльності виробника такої продукції;

2) за зверненнями споживачів (користувачів) відповідної продукції, а також органів виконавчої влади, виконавчих органів місцевих рад, правоохоронних органів, громадських організацій споживачів (об'єднань споживачів), у яких міститься інформація про введення в обіг продукції, що завдала шкоди суспільним інтересам чи має недоліки, які можуть завдати такої шкоди (із зазначенням суб'єкта введення в обіг такої продукції, документального підтвердження завдання такої шкоди, опису відповідного недоліку тощо), а також інформація, за якою виробника такої продукції може бути ідентифіковано;

3) у разі одержання за допомогою системи оперативного взаємного сповіщення про продукцію, що становить серйозний ризик, або в інший спосіб від уповноважених органів інших держав інформації про продукцію, що становить серйозний ризик, якщо її виробник ідентифікований та є резидентом України.

Під час проведення перевірки характеристик продукції у її виробників:

1) на початковому етапі перевірки об'єктами перевірки є:

а) наявність на продукції знака відповідності технічним регламентам (у тому числі ідентифікаційного номера призначеного органу з оцінки відповідності), якщо його нанесення на продукцію передбачено технічним регламентом на відповідний вид продукції, та додержання правил застосування і нанесення знака відповідності технічним регламентам;

б) наявність супровідної документації, що має додаватися до відповідної продукції (зокрема інструкції щодо користування продукцією), етикетки, маркування, інших позначок, якщо це встановлено технічними регламентами, та їх відповідність встановленим вимогам;

в) наявність декларації про відповідність, якщо її складення передбачено технічним регламентом на відповідний вид продукції, а також відповідність такої декларації встановленим вимогам;

г) загальний опис продукції та схема (креслення) конструкції виробу;

2) на наступних етапах перевірки можуть бути проведені:

а) обстеження зразків відповідної продукції;

б) у разі якщо є підстави вважати, що продукція є небезпечною, становить ризик та/або не відповідає встановленим вимогам:

- перевірка повного складу технічної документації на відповідну продукцію, передбаченого технічним регламентом;

- перевірка документів щодо системи якості чи системи управління якістю, якщо їх надання передбачено технічним регламентом на відповідний вид продукції.

Під час проведення перевірки характеристик продукції на підставах, визначених у пунктах 2 і 3 частини першої цього розділу, здійснюється відбір та експертиза (випробування) зразків продукції.

У разі якщо за результатами перевірок характеристик продукції у її виробників встановлено, що відповідна продукція є небезпечною, становить ризик та/або не відповідає встановленим вимогам, територіальні органи повідомляють Держпродспоживслужбу, яка має право:

1) звертатися до органів з оцінки відповідності щодо розгляду ними питання про обмеження сфери, призупинення чи скасування виданих ними документів про відповідність такої продукції;

2) звертатися за наявності матеріалів та інформації, що свідчать про некомпетентність призначених та/або акредитованих органів з оцінки відповідності, що видали документи про відповідність такої продукції, до органу, що призначає органи з оцінки відповідності, щодо обмеження сфери призначення, тимчасового припинення дії рішень про призначення таких органів з оцінки відповідності чи анулювання цих рішень або до національного органу України з акредитації щодо обмеження сфери акредитації, тимчасового зупинення дії чи скасування атестатів про акредитацію відповідних органів.

VII. Особливості проведення перевірок характеристик продукції за місцем проведення ярмарків, виставок, показів та іншої демонстрації продукції

У разі якщо законами України або виданими відповідно до них іншими нормативно-правовими актами (у тому числі технічними регламентами), в яких містяться вимоги щодо продукції та її надання на ринку, передбачається за умови додержання вимог, встановлених такими нормативно-правовими актами, можливість представлення продукції, що не відповідає встановленим вимогам, за місцем проведення ярмарку, виставки, показу чи демонстрації продукції в інший спосіб органи ринкового нагляду можуть перевіряти додержання вимог щодо представлення такої продукції.

Орган ринкового нагляду за наявності підстав вважати, що за місцем проведення ярмарку, виставки, показу чи демонстрації продукції в інший спосіб представлено продукцію, що не відповідає встановленим вимогам, без додержання вимог, встановлених нормативно-правовими актами для представлення такої продукції, проводить перевірку характеристик цієї продукції за місцем її представлення в порядку, встановленому Законом України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції».

У разі якщо за результатами перевірки характеристик продукції, встановлено невідповідність такої продукції встановленим вимогам, посадова особа, яка здійснювала ринковий нагляд, видає відповідному суб'єкту господарювання припис про негайне усунення порушень вимог щодо представлення продукції, що не відповідає встановленим вимогам.

У разі якщо припис, не був виконаний суб'єктом господарювання у визначений органом ринкового нагляду строк, орган ринкового нагляду приймає рішення про негайне припинення представлення такої продукції за місцем проведення відповідного ярмарку, виставки, показу чи демонстрації продукції в інший спосіб.

Перевірка виконання суб'єктом господарювання припису чи рішення, проводиться посадовою особою, яка здійснює ринковий нагляд, протягом строку проведення відповідного ярмарку, виставки, показу чи демонстрації продукції в інший спосіб.

Копії припису, рішення, вручаються особі, яка організовує проведення ярмарку, виставки, показу чи демонстрації продукції в інший спосіб.

Форми нормативних документів передбачені Наказом Мінекономрозвитку від 11.06.2012 року «Про затвердження типових форм документів у сфері державного ринкового нагляду».

VIII. Відбір зразків нехарчової продукції на дослідження

Витяг

із Закону України « Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції», прийнятого Верховною Радою України 02.12.2010р. № 2735-VI

Стаття 27. Відбір зразків продукції і проведення їх експертизи (випробування)

1. Відбір зразків продукції здійснюється за умови повного відшкодування власнику такої продукції їх вартості.

2. Відбір зразків продукції і проведення їх експертизи (випробування) здійснюються відповідно до Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" на підставі вмотивованого письмового рішення керівника органу ринкового нагляду або його заступника.

3. Експертиза (випробування) зразків продукції проводиться у випробувальних лабораторіях чи інших організаціях, акредитованих на право проведення таких робіт Національним органом з акредитації, на підставі договорів, укладених з ними органами ринкового нагляду.

У разі відсутності в Україні випробувальних лабораторій чи інших організацій, акредитованих на право проведення експертизи (випробувань) зразків відповідної продукції, допускається проведення експертизи (випробувань) зразків такої продукції у випробувальних лабораторіях, які мають необхідну технічну компетентність для їх проведення.

4. Не допускається проведення експертизи (випробування) зразків продукції у випробувальних лабораторіях чи інших організаціях, які брали участь в оцінці відповідності цієї продукції або перебувають у власності виробників чи розповсюджувачів такої продукції.

5. Керівник органу ринкового нагляду чи його заступник може звернутися до випробувальної лабораторії, акредитованої в іншій державі, з якою укладено міжнародний договір України про взаємне визнання акредитації органів з оцінки відповідності, щодо проведення експертизи (випробування) зразків продукції за умови, якщо:

1) в Україні відсутні випробувальні лабораторії чи інші організації, акредитовані на право проведення експертизи (випробування) зразків відповідної продукції;

2) існуючі в Україні випробувальні лабораторії чи інші організації, акредитовані на право проведення експертизи (випробування) зразків відповідної продукції, брали участь в оцінці відповідності цієї продукції або перебувають у власності виробників чи розповсюджувачів такої продукції.

6. Надання на ринку продукції, зразки якої відібрано для проведення експертизи (випробування), за рішенням органу ринкового нагляду тимчасово забороняється на строк проведення такої експертизи (випробування). Зазначене рішення діє до прийняття органом ринкового нагляду за результатами

експертизи (випробування) рішення про скасування рішення про тимчасову заборону надання на ринку такої продукції або прийняття рішення про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів.

7. Строк проведення експертизи (випробування) зразків продукції не може перевищувати чотирнадцяти робочих днів з дня прийняття рішення про її проведення. Цей строк може бути більшим у разі, якщо методикою проведення експертизи (випробування) зразків продукції передбачено більш тривалий час для її проведення, або у разі звернення відповідно до частини п'ятої цієї статті щодо проведення експертизи (випробування) до випробувальної лабораторії, акредитованої в іншій державі.

8. Витрати, пов'язані з відбором, доставкою та проведенням експертизи (випробування), у тому числі з оплатою зразків продукції, фінансуються за рахунок органу ринкового нагляду.

Якщо за результатами експертизи (випробування) зразків продукції встановлено, що продукція є небезпечною, становить ризик та/або не відповідає встановленим вимогам, відповідний суб'єкт господарювання відшкодовує вартість відібраних зразків та проведення їх експертизи (випробування) в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

9. Зразки (проби) продукції, використані для експертизи (випробування), залишкова вартість яких перевищує встановлену Кабінетом Міністрів України граничну межу (крім зразків продукції, що є небезпечними, становлять ризик та/або не відповідають встановленим вимогам), реалізуються шляхом продажу на прилюдних торгах (аукціонах).

Зразки продукції, використані під час експертизи (випробування), вартість яких не перевищує встановлену Кабінетом Міністрів України граничну межу, та ті, щодо яких за результатами їх експертизи (випробування) встановлено, що вони є небезпечними, становлять ризик та/або не відповідають встановленим вимогам, підлягають знищенню.

Порядок реалізації та порядок знищення зразків продукції, використаних під час експертизи (випробування), методика визначення їх залишкової вартості визначаються Кабінетом Міністрів України.

IX. Програмне забезпечення Національної інформаційної системи ринкового нагляду (ІТС НРН)

Відповідно до Угоди про асоціацію передбачено розбудову інформаційного забезпечення державного ринкового нагляду на території України. У зв'язку з цим постає питання забезпечення операційної сумісності системи оперативного взаємного сповіщення про продукцію, що становить серйозний ризик з європейською системою сповіщення RAPEX.

Рапекс (англ. **RAPEX** — **Rapid Exchange of Information System**) швидка система попередження у Європейському Союзі для захисту прав споживачів.

Через **РАПЕКС** країни-члени ЄС сповіщають про шкідливі та потенційно шкідливі товари (за винятком товарів харчування та фармацевтичних товарів). У список потрапляють товари, складові яких можуть нанести шкоду здоров'ю, або технічні пристрої, в яких є небезпека удару струмом або загорання.

Основою **РАПЕКСу** слугує правова лінія ЄС 2001/95/EG про загальну безпеку продуктів (RaPS), що вступила у силу 15 січня 2004 року.

З 2018 року в Україні запрацювала в тестовому варіанті Національна інформаційна система ринкового нагляду (ІТС НРН).

Національна інформаційна система ринкового нагляду створюється та функціонує з метою автоматизованої підтримки заходів ринкового нагляду і контролю продукції.

Національна інформаційна система ринкового нагляду складається з:

- 1) електронного реєстру рішень органів ринкового нагляду;
- 2) електронної системи обміну повідомленнями між органами ринкового нагляду та органами доходів і зборів.

До електронного реєстру рішень органів ринкового нагляду вносяться відомості щодо всіх рішень, прийнятих органами ринкового нагляду відповідно до цього Закону та Закону України "Про загальну безпечність нехарчової продукції", не пізніше трьох робочих днів з дня їх прийняття.

Відомості, що містяться в електронному реєстрі рішень органів ринкового нагляду, мають бути доступними для органів ринкового нагляду, органів доходів і зборів, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного і соціального розвитку.

Електронна система обміну повідомленнями між органами ринкового нагляду та органами доходів і зборів використовується для обміну між цими органами повідомленнями.

Порядок функціонування національної інформаційної системи ринкового нагляду та правила внесення відомостей і надання повідомлень до неї затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Програмне забезпечення Національної інформаційної системи ринкового нагляду (далі ІТС НРН) призначене для автоматизації процесів опрацювання документів, що містять рішення органів ринкового нагляду, на всіх етапах їхнього життєвого циклу (створення, реєстрації, виконання, контролю, обліку) та під час обміну повідомленнями з митними органами із застосуванням засобів електронного цифрового підпису (ЕЦП).

Також програмне забезпечення ІТС НРН повинне забезпечити обробку, надійне зберігання та захист відкритої інформації та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, крім інформації, що становить державну таємницю, відповідно до вимог нормативно-правових актів та нормативних документів у сфері захисту інформації.

1.1 Головна форма системи

Після аутентифікації в системі ІТС НРН на екран виводиться головна форма системи (Рисунок 1).

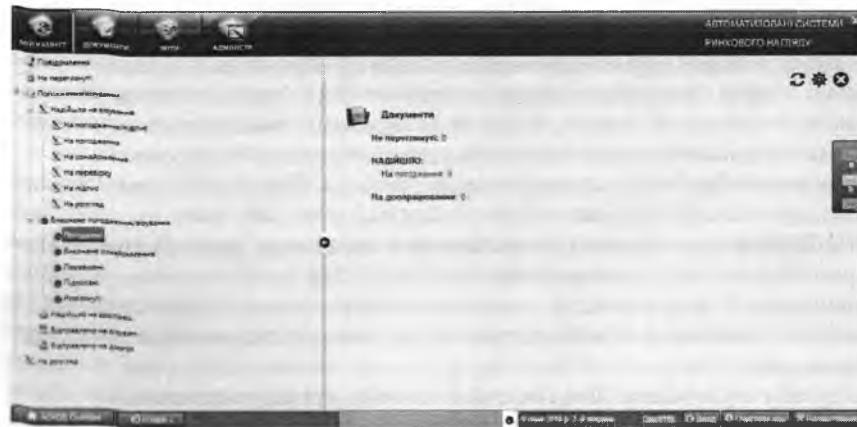

Рисунок 1. Головна форма системи

У верхній частині форми розміщене **головне навігаційне меню системи**. За допомогою кнопок головного меню користувач може вибрати необхідний для роботи модуль. Модулі, доступні для роботи, залежать від прав користувача і визначаються адміністратором системи, тому кількість кнопок в навігаційному меню може бути менша.

В залежності від вибраного для роботи режиму у праву частину головної частини виводиться відповідна інформація. Вибір іншого режиму або модуля автоматично закриває роботу з поточним режимом.

В нижній частині головної форми розташовані функціонально-інформаційні рядки.

Між лівою та правою частинами форми є елемент керування (Рисунок 2), що дозволяє закрити (прибрати з екрану) ліву частину. Повторне натиснення на цей елемент дозволяє повернути її на екран. Якщо закрити ліву частину, то вибір виду роботи відбувається з випадючого меню, що з'являється при натисненні на навігаційну кнопку.

Рисунок 2. Елемент керування

Під основною частиною форми розташований рядок (так званий статусний рядок), що містить інформацію про користувача, що працює в системі, поточну дату та інше, а також елементи керування:

– **Налаштування** – Відкриває меню налаштувань користувача. Дозволяє вибрати кольорову схему, налаштувати відображення, а також змінити мову інтерфейсу.

– **Вихід** – завершення роботи користувача з системою. **ВАЖЛИВО!** Використання даної кнопки забезпечує **коректне завершення сеансу роботи** користувача з системою;

– **І** – відомості про програму (назва, версія, розробник, його адреса тощо).

Інформація згрупована в три блоки-колонки:

– «Документи»:

- «*Не переглянуті*» – нові документи, не переглянуті користувачем;
- «*Надійшло*» – документи, які чекають від користувача певних дій: погодження, ознайомлення, перевірки, підпису, розгляду;
- «*На доопрацювання*» – документи, які відправлені користувачу на доопрацювання.

– «Резолюції/Завдання»:

- «*На контролі*» – резолюції/завдання, що знаходяться на контролі користувача: невиконані; термінові (термін виконання менший за 7 днів); прострочені; виконані, але не закриті;
- «*До виконання*» – резолюції/завдання, виконавцем яких зазначено користувача: невиконані; на сьогодні (термін виконання – сьогодні); термінові (термін виконання менший за 7 днів); прострочені;
- «*До відома*» – нові резолюції/завдання, які передані користувачу до відома.

– «Повідомлення»:

- «*Нові*» та «*Непрочитані*» – повідомлення, які надійшли користувачу від системи ІТС НРН. Це повідомлення про документи, дії з якими інших користувачів системи стосуються даного користувача (користувач доданий «до відома», користувач доданий в резолюцію «до виконання» тощо);

Увага! При опрацюванні документа або резолюції і поверненні до режиму системи цифра біля групи зміниться в разі оновлення сторінки або після натискання кнопки примусового оновлення журналу , розташованої в верхньому правому куті даного режиму. Самостійне оновлення системи відбувається раз на декілька хвилин.

В верхньому правому куті розташована кнопка налаштувань , через яку можна обрати режим відображення системи: горизонтальний або вертикальний.

Для переходу до переліку карток груп документів у будь-якій колонці потрібно клікнути кнопкою «миші» на назву групи, після чого відкриється таблиця переліку відповідного розділу.

** детальна настанова користувача Національної інформаційної системи ринкового нагляду знаходиться у відповідальній особи відділу ринкового нагляду управління захисту споживачів ГУ Держпродспоживслужби - Томина Миколи Миколайовича.*

Х. Відповідальність суб'єктів господарювання за правопорушення у сфері ринкового нагляду

Витяг

із Закону України « Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції», прийнятого Верховною Радою України 02.12.2010р. № 2735-VI

Стаття 44. Відповідальність суб'єктів господарювання

1. Суб'єкти господарювання за порушення цього Закону несуть згідно з законами України цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність.

2. До особи, яка ввела продукцію в обіг або відповідно до цього Закону вважається такою, що ввела продукцію в обіг, застосовуються штрафні санкції у разі:

1) введення в обіг продукції, що становить серйозний ризик, - у розмірі від тисячі п'ятисот до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за повторне протягом трьох років вчинення такого самого порушення, за яке на особу вже було накладено штраф, - у розмірі від двох тисяч п'ятисот до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) введення в обіг продукції, яка не відповідає встановленим вимогам (крім випадків, передбачених статтею 28 цього Закону), у тому числі нанесення знака відповідності технічним регламентам на продукцію, що не відповідає вимогам технічних регламентів, - у розмірі від п'ятисот до тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за повторне протягом трьох років вчинення такого самого порушення, за яке на особу вже було накладено штраф, - у розмірі від тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3. До розповсюджувача застосовуються штрафні санкції у разі:

1) розповсюдження продукції, на якій відсутній знак відповідності технічним регламентам, якщо його нанесення на продукцію передбачено технічним регламентом на відповідний вид продукції, - у розмірі від ста п'ятдесяти до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за повторне протягом трьох років вчинення такого самого порушення, за яке на особу вже було накладено штраф, - у розмірі від двохсот до трьохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) розповсюдження продукції, щодо якої неналежно застосовано знак відповідності технічним регламентам (крім нанесення знака відповідності технічним регламентам на продукцію, що не відповідає вимогам технічних регламентів), - у розмірі від сімдесяти п'яти до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за повторне протягом трьох років вчинення такого самого порушення, за яке на особу вже було накладено штраф, - у розмірі від ста до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) розповсюдження продукції без декларації про відповідність, якщо згідно з технічним регламентом продукція при її розповсюдженні має супроводжуватися такою декларацією, - у розмірі від ста п'ятдесяти до двохсот

п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за повторне протягом трьох років вчинення такого самого порушення, за яке на особу вже було накладено штраф, - у розмірі від двохсот до трьохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

4) недодержання умов зберігання продукції, яка ним розповсюджується, якщо внаслідок цього продукція стала такою, що становить серйозний ризик та/або не відповідає встановленим вимогам, - у розмірі від двохсот п'ятдесяти до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за повторне протягом трьох років вчинення такого самого порушення, за яке на особу вже було накладено штраф, - у розмірі від п'ятисот до тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

4. До суб'єктів господарювання застосовуються штрафні санкції у разі:

1) невиконання або неповного виконання вимог рішення про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів, визначених у частині першій статті 28 цього Закону, - у розмірі від двох тисяч п'ятисот до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян для осіб, які ввели продукцію в обіг або відповідно до цього Закону вважаються такими, що ввели продукцію в обіг, та у розмірі від п'ятисот до тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян для розповсюджувачів;

2) невиконання або неповного виконання рішення про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів, визначених у статті 29 цього Закону, - у розмірі від тисячі п'ятисот до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян для осіб, які ввели продукцію в обіг або відповідно до цього Закону вважаються такими, що ввели продукцію в обіг, та у розмірі від трьохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян для розповсюджувачів;

3) невиконання припису про негайне усунення порушень вимог щодо представлення за місцем проведення ярмарку, виставки, показу чи демонстрації в інший спосіб продукції, що не відповідає встановленим вимогам, - у розмірі від двохсот п'ятдесяти до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за невиконання вимог рішення про негайне припинення представлення продукції за місцем проведення відповідного ярмарку, виставки, показу чи демонстрації в інший спосіб продукції - у розмірі від тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

5. Відповідальність за порушення інших вимог цього Закону визначається згідно з законом.

Справи про накладення штрафів за порушення, визначені цією статтею, розглядаються керівниками органів ринкового нагляду або заступниками таких керівників у межах їх компетенції.

Суми штрафів, що накладаються органами ринкового нагляду, перераховуються до Державного бюджету України.

Про вчинення порушень, зазначених у цій статті, посадовими особами органів ринкового нагляду, що виявили правопорушення, складається протокол, який разом із поясненнями керівника, іншої

відповідальної посадової особи та документами, що стосуються справи, передається посадовим особам, уповноваженим розглядати такі справи.

Керівник чи заступник керівника органу ринкового нагляду розглядає справу протягом 15 днів з дня отримання відповідних документів.

Рішення керівника чи заступника керівника органу ринкового нагляду про накладення штрафу оформляється постановою.

Суб'єкт господарювання має сплатити штраф у п'ятнадцятиденний строк з дня отримання постанови про його накладення.

У разі несплати штрафу в зазначений строк він стягується в судовому порядку.

Рішення про накладення штрафу в справах про порушення, передбачені цією статтею, може бути оскаржено відповідно до цього Закону.

6. Сплата штрафу не звільняє суб'єкта господарювання від відповідальності за шкоду, завдану споживачам (користувачам) продукції.

Витяг із Закону України «Про загальну безпечність нехарчової продукції» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 22, ст.145)

Стаття 15. Відповідальність за порушення вимог цього Закону

1. Відповідальність за порушення вимог цього Закону встановлюється цим та іншими законами України.

2. До виробника застосовуються штрафні санкції у разі:

1) введення ним в обіг небезпечної нехарчової продукції - у розмірі від тисячі п'ятисот до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за повторне протягом трьох років вчинення такого самого порушення, за яке на нього вже було накладено штраф, - у розмірі від двох тисяч п'ятисот до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

2) невиконання вимог, встановлених пунктом 5 частини першої статті 8 цього Закону, - у розмірі від семисот п'ятдесяти до тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за повторне протягом трьох років вчинення такого самого порушення, за яке на нього вже було накладено штраф, - у розмірі від тисячі п'ятисот до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3. До розповсюджувача застосовується штрафна санкція за недодержання ним умов зберігання продукції, що ним розповсюджується, якщо внаслідок цього продукція стала небезпечною, - у розмірі від двохсот п'ятдесяти до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за повторне протягом трьох років вчинення такого самого порушення, за яке на нього вже було накладено штраф, - у розмірі від п'ятисот до тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

4. До виробника або розповсюджувача застосовуються штрафні санкції у разі:

1) невиконання або неповного виконання рішення органу державного ринкового нагляду про вжиття заходів із забезпечення безпечності продукції, визначених частинами першою - третьою статті 12 цього Закону, - у розмірі від

тисячі п'ятисот до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян для виробників та у розмірі від трьохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян для розповсюджувачів;

2) невиконання або неповного виконання рішення органу державного ринкового нагляду про вжиття заходів із забезпечення безпечності продукції, визначених частиною четвертою статті 12 цього Закону, - у розмірі від двох тисяч п'ятисот до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян для виробників та у розмірі від п'ятисот до тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян для розповсюджувачів.

5. Суб'єкт господарювання зобов'язаний сплатити штраф у п'ятнадцятиденний строк з дня отримання постанови про його накладення.

У разі несплати штрафу в зазначений строк він стягується в судовому порядку.

Рішення про накладення штрафу у справах про порушення, передбачені цим Законом, може бути оскаржено до суду відповідно до закону.

6. Сплата штрафу не звільняє виробника або розповсюджувача від відповідальності за шкоду, завдану споживачам (користувачам) продукції.

7. Порядок прийняття рішень про накладення штрафів визначається Законом України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції".

Витяг з Кодексу України про адміністративні правопорушення

Стаття 188⁻³⁷ Невиконання законних вимог посадових осіб органів ринкового нагляду та їх територіальних органів.

Невиконання законних вимог посадових осіб органів ринкового нагляду та їх територіальних органів щодо проведення перевірки, ненадання їм передбаченої законодавством інформації чи надання недостовірної інформації, створення інших перешкод для виконання покладених на них обов'язків - тягне за собою накладення штрафу від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

Стаття 227. Умисне введення в обіг на ринку України (випуск на ринок України) небезпечної продукції.

Умисне введення в обіг (випуск на ринок України) небезпечної продукції, тобто такої продукції, що не відповідає вимогам щодо безпечності продукції, встановленим нормативно-правовими актами, якщо такі дії вчинені у великих розмірах, -

караються штрафом від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Примітка. Під введенням в обіг (випуском на ринок України) небезпечної продукції, вчиненим у великих розмірах, слід вважати введення в обіг продукції, загальна вартість якої перевищує п'ятсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян".